

FULL DE DISPOSICIONS I ACTES ADMINISTRATIUS DEL DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT

Adreça Internet: <http://www.gencat.es/ense/indnorma.htm>

Núm. 819, any XVIII, maig 2000

SUMARI

RESOLUCIÓ de 18 de maig de 2000, que dóna instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres docents d'educació infantil i primària de Catalunya per al curs 2000-2001. 533

RESOLUCIÓ de 18 de maig de 2000, que dóna instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres docents d'educació secundària de Catalunya per al curs 2000-2001. 536

RESOLUCIÓ de 18 de maig de 2000, que dóna instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres docents d'educació infantil i primària de Catalunya per al curs 2000-2001.

Per tal d'establir els aspectes d'organització i funcionament i les orientacions generals per a l'aplicació pràctica de la normativa vigent en els aspectes didacticopedagògics, participatius i de gestió dels centres docents d'educació infantil i primària, i sense perjudici de les normatives específiques que regulen situacions particulars, en virtut de les atribucions conferides per l'article 16 de la Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya,

Resolc:

—1 Aprovar les instruccions d'organització i funcionament dels centres docents d'educació infantil i primària de Catalunya per al curs escolar 2000-2001, en els termes establerts als annexos d'aquesta Resolució.

—2 Prorrogar les instruccions vigents el curs anterior per a aquells aspectes no previstos en aquestes.

—3 Els directors i directores donaran a conèixer els continguts de les instruccions als diferents sectors de la comunitat educativa.

Barcelona, 18 de maig de 2000

Ramon Farré i Roure
Secretari general

ANNEX 1

1 Introducció

El programa "Educació 2000-2004" del Departament d'Ensenyament estableix uns principis i línies d'actuació que s'incorporen, en part, a les activitats del curs 2000-2001.

L'objectiu prioritari de l'educació per a tothom és el de garantir que tota persona que resideixi a Catalunya adquireixi aquelles competències bàsiques que li han de permetre progressar de manera autònoma i integrar-s'hi socialment i laboralment; les etapes d'escolarització obligatòria són objecte d'una atenció preferent en l'adopció de mesures que s'adrecen a la consecució d'aquesta finalitat.

S'obre la possibilitat de singularitzar les actuacions dels centres docents iniciant l'establiment en alguns d'ells de plans estratègics, alhora que s'insta a tots a avançar en la definició del mateix pla.

En l'apartat del currículum d'aquestes instruccions es subratlla la importància de l'assoliment de les competències bàsiques. Per això s'avança l'adquisició de la lectura i l'escriptura al darrer curs del parvulari, a cinc anys, i al primer cicle de l'educació primària la possibilitat de la introducció de la llengua estrangera. S'insisteix, a més, en la necessitat de dedicar les hores a disposició del centre a les àrees instrumentals i a donar resposta a les diferents característiques de l'alumnat.

L'avaluació constitueix el darrer punt de referència d'aquestes instruccions per remarcar la visió integradora d'aquesta acti-

vitat, l'anàlisi global de l'etapa respecte a les competències bàsiques i l'aplicació d'una avaluació d'aquestes competències al final del cicle mitjà de l'etapa d'educació primària.

Aquestes instruccions només inclouen aspectes nous, o els més rellevants, i es mantindran vigents per a aquesta etapa, sempre que no s'hi oposin, les del curs 1999-2000.

2 Pla estratègic de centre

El Departament d'Ensenyament promourà la implantació de plans estratègics en un nombre restringit de centres en el curs 2000-2001, d'acord amb els quals els centres podran adoptar les mesures singulars que convinguin a l'assoliment dels objectius del seu pla.

El pla estratègic d'un centre és la concreció d'objectius dins del període 2000-2004, en el marc dels seus projectes i procediments d'avaluació (pla d'avaluació interna).

El pla estratègic té per finalitat l'augment de la qualitat global del centre, especialment pel que fa als processos d'ensenyament-aprenentatge i, més en particular, en allò que afecta l'assoliment de les competències bàsiques per part de l'alumnat.

El pla estratègic ha de definir uns objectius, ha d'establir els procediments per aconseguir-los, prenent com a referència principal la realitat del centre, i ha de concretar les mesures de seguiment i avaluació.

El pla estratègic pot incidir en l'organització i adaptació del currículum, en el perfil i sistema de provisió específica de determinats llocs de treball, en el reglament de funcionament del centre i en les característiques dels recursos materials. La formació del professorat, quan escaigui, també es farà d'acord amb les finalitats del pla.

Els resultats de l'avaluació interna prevista en la normativa han de ser el marc que permeti l'anàlisi i l'avaluació de la pròpia realitat per a l'elaboració, si escau, del pla estratègic.

3 Currículum

3.1 Competències bàsiques

El domini del llenguatge i del càlcul, el coneixement físic i social del món, especialment de la història i la cultura que determinen les característiques de la societat catalana, i el conjunt de valors que donen maduresa i autonomia com a persona i capacitat d'inserció i convivència socials, constitueixen el nucli sobre el qual es defineixen les competències bàsiques a assolir per l'alumnat en l'ensenyament obligatori.

El currículum de les etapes obligatòries les recull en sentit ampli i extens, per la qual cosa convé d'explicitar els seus aspectes fonamentals en objectius concrets a assolir en cada un dels cicles. Mentre no es disposi d'aquesta concreció, com a conseqüència de diferents treballs i actuacions que s'estan realitzant en aquest camp i de les conclusions de la mateixa Conferència Nacional d'Educació, els centres docents disposen de diverses fonts que els poden servir de referència: en els objectius generals de l'etapa; en els continguts i seqüenciació del capítol Continguts fonamentals de les àrees dins de la publicació Currículum. Educació primària (Servei de Difusió i Publicacions del Departament d'Ensenyament, 1992), i en la relació de l'annex 2, extracte del document Identificació de les competències bàsiques en l'ensenyament obligatori (vegeu la pàgina web: <http://www.gencat.es/ense/compe.htm>).

Amb aquestes referències, i en el marc del seu projecte curricular, els centres han de precisar en cada cicle els objectius que garanteixen les competències bàsiques, assumir-los com a objectius de centre i determinar la participació de cada una de les àrees del currículum en el seu assoliment. Com a objectius de centre, l'atenció a les competències bàsiques (comprensió lectora, expressió escrita, càlcul elemental, etc.) és responsabilitat de totes les àrees i no només de la de llengua o de la de matemàtiques.

El pla d'avaluació dels centres ha d'incloure les estratègies de mesura dels resultats de l'alumnat en l'assoliment de les competències bàsiques.

3.2 La llengua: lectura i escriptura

El fet que l'ensenyament obligatori comenci als sis anys ha portat a programacions de l'aprenentatge de la llengua en les quals la lectura i l'escriptura s'inicien el primer curs d'educació primària, a sis anys, primer curs en què, per l'obligatorietat, es podia garantir l'assistència de tots els alumnes de l'edat corresponent.

Aconseguir, però, l'escolarització de tot l'alumnat de Catalunya des dels tres anys i tenint en compte les actuacions d'aprenentatge realitzades des del primer moment de l'escolarització en el parvulari, es pot prescriure que, tot respectant els ritmes individuals de maduració i de progrés, l'aprenentatge de la lectura i de l'escriptura s'iniciï de forma sistemàtica i amb caràcter general en el darrer curs de l'ensenyament infantil, a la classe de cinc anys.

S'haurà de fer especial èmfasi en la coordinació en el procés d'adquisició i conso-

lidació de la lectura i l'escriptura entre les dues etapes, d'educació infantil i d'educació primària, per tal que l'alumnat n'hagi consolidat els aspectes fonamentals a l'acabament del primer curs del cicle inicial de l'educació primària.

La lectura i l'escriptura, com a eines primordials i bàsiques de la resta d'aprenentatges, constituïran un objectiu d'atenció preferent durant tota l'etapa d'educació primària.

3.3 Llengua castellana i llengua estrangera

Respectant les possibles opcions individuals per al castellà com a llengua dels primers aprenentatges, havent-se iniciat normalment l'ensenyament en català, la llengua castellana s'introduirà a primer curs de cicle inicial de l'educació primària a nivell oral per arribar, al final del mateix cicle, a començar a transferir al castellà els aprenentatges assolits en la lectura i en l'escriptura.

Així mateix, sense haver d'efectuar cap sol·licitud d'autorització, es podrà iniciar a nivell oral l'aprenentatge de la llengua estrangera al cicle inicial, en sessions freqüents i curtes, tenint en compte la continuïtat en el cicle i la coordinació amb les altres llengües al llarg de tota l'etapa.

3.4 Assignacions temporals

Sense alterar les disposicions de caràcter general que defineixen les distribucions horàries entre les àrees, els centres poden concretar la seva dedicació prioritària a l'aprenentatge de llengua i matemàtiques mitjançant:

- La dedicació de les hores de lliure disposició del centre.
- L'aplicació de les hores de dedicació a les altres àrees —en especial les de coneixement del medi— a objectius lligats a les competències bàsiques, com ara la comprensió lectora i la capacitat d'expressió oral i escrita.

4 Organització

4.1 Alumnat d'incorporació tardana

L'alumnat que arriba a les escoles de Catalunya procedent d'altres països amb desconeixement de les dues llengües oficials, s'incorporarà als centres d'acord amb els criteris presos en les respectives comissions de matriculació.

Per a aquest alumnat, el centre haurà de preveure un pla d'acollida que inclourà un suport individualitzat, o en petit grup si coincideixen més d'un alumne o d'una alumna de característiques i necessitats anàlogues, per tal d'accelerar l'aprenentatge del català i la consegüent participació en les activitats educatives ordinàries. A més de l'aprenentatge de la llengua en el pla d'acollida, es programaran les actuacions i estratègies dirigides a facilitar la integració escolar de l'alumnat d'incorporació tardana.

Els centres que hagin de rebre amb tota probabilitat aquest alumnat durant el curs, han d'incloure en la seva programació aquest suport a l'aprenentatge de la llengua i la resta d'actuacions que constitueixen el seu pla d'acollida.

El Programa d'Educació Compensatòria i el Servei d'Ensenyament del Català ajudaran els centres en l'elaboració del seu pla d'acollida i en la realització de les actuacions que se'n deriven.

4.2 Hores del professorat per a atenció a la diversitat

Les hores del professorat del centre que estiguin disponibles, un cop cobertes les prescripcions curriculars dels diferents cicles, es dedicaran prioritàriament a l'atenció específica que alguns alumnes requereixen, mitjançant l'organització de les àrees instrumentals, sigui a través d'agrupaments flexibles, de formació de petits grups, d'atencions individuals, o d'altres, per tal d'assegurar l'assoliment de les competències bàsiques per part de tot l'alumnat.

A aquesta finalitat també es dedicaran prioritàriament les hores de professorat resultants de l'augment de la dotació de plantilla que s'efectua en els centres d'atenció educativa preferent.

4.3 Tecnologia de la informació i de la comunicació

Amb la mateixa finalitat que presideix totes aquestes instruccions, els centres prioritzaran l'aplicació de la tecnologia de la informació i de la comunicació com a recurs per aconseguir els aprenentatges bàsics dels alumnes, integrant aquesta tecnologia en el desplegament dels continguts de les diferents àrees instrumentals, ja sigui la seva introducció o el seu reforç, consolidació o ampliació.

El Departament d'Ensenyament planificarà les activitats de formació adequades per tal d'aconseguir que en cada centre hi hagi una mestra o un mestre amb els coneixements convenients perquè es pugui responsabilitzar de les tecnologies de la informació i de la comunicació en el centre.

4.4 Formació del professorat

La formació del professorat, en tot aquest context, disminueix notablement el seu component de formació d'iniciativa individual per passar a ser un element del projecte de tot el centre. Les necessitats de formació del professorat han de plantejar-se prioritàriament segons els requeriments d'actuació professional en el centre.

El centre proposarà, i el Departament d'Ensenyament hi respondrà de forma preferent, les necessitats de formació i assessorament derivades del seu projecte, el qual parteix de les seves condicions particulars. Així s'emprendran accions formatives i d'assessorament, per a l'atenció d'alumnes sords, per a la integració cultural, per a l'educació de la convivència social, etc., segons siguin les necessitats prioritàries del centre en l'objectiu d'educació per a tothom.

Les activitats de formació permanent del professorat que afectin el claustre en conjunt, o el professorat d'una etapa, d'un cicle, d'un nivell o d'una àrea determinats, s'inclouran en la programació general del centre de la qual formaran part.

El Departament d'Ensenyament desenvoluparà programes de formació en els àmbits següents:

- Aprenentatge de la lectura i de l'escriptura.
  - Adequació als objectius del pla estratègic.
  - Atenció a la diversitat de l'alumnat: Educació intercultural. Competència social.
  - Direcció i gestió de centres docents públics.
  - Avaluació interna de centres docents.
- L'oferta de les activitats de formació es pot consultar a la pàgina web: <http://www.xtec.es/sgfp>.

5 Avaluació

5.1 Pla d'avaluació de centre

El curs 1999-2000 finalitzà el primer període de tres anys del pla d'avaluació interna de tots els centres d'educació primària. Com a continuació de les actuacions previstes en l'ordre d'avaluació de centres, durant el primer trimestre del curs 2000-2001 s'elaborarà el nou pla d'avaluació interna per a tres anys. Aquest pla es dissenyarà d'acord amb les disposicions de l'ordre esmentada i tenint en compte les propostes recollides en l'informe final del pla d'avaluació dels tres anys anteriors. La seva aplicació s'iniciarà el mes de gener de l'any 2001.

El nou pla d'avaluació interna de centre haurà d'incloure l'avaluació de l'adquisició de les competències bàsiques dels alumnes de final de cicle mitjà. Amb aquesta finalitat, el Departament d'Ensenyament proporcionarà als centres proves estandaritzades que s'hauran de passar abans de finalitzar el curs 2000-2001. Els resultats de les proves hauran de servir per donar elements que permetin la reflexió i discussió al si del claustre de professors i facilitin la presa de decisions sobre aspectes de gestió del currículum i resultats d'aprenentatge, no tan sols del cicle mitjà sinó de l'inicial i del superior.

Un cop passades les proves, el Departament proporcionarà barems estandaritzats i ponderats segons les característiques dels entorns dels centres a fi que es disposi de referents externs a l'hora de prendre posteriors decisions de millora o canvi.

Els resultats de les proves de cada centre constituiran, al seu torn, dades estadístiques a aportar al coneixement del conjunt del sistema educatiu de Catalunya i a la redefinició i posada al dia dels resultats estàndard.

Passades aquestes proves, i feta l'anàlisi posterior corresponent i l'aplicació de millores, si escau, s'acomplirà el que s'estableix en la normativa vigent d'avaluació de centres pel que fa a l'àmbit d'ensenyament-aprenentatge: l'obligació d'aplicar cada curs instruments de mesura o proves estàndard en un mínim de tres àrees del currículum. No obstant això, els centres poden avaluar aspectes de l'esmentat àmbit mitjançant altres estratègies, si ho creuen convenient o necessari, d'acord amb el seu pla d'avaluació interna.

5.2 Avaluació integradora de l'alumnat

Tot i que determinades àrees contribueixen amb major mesura a l'obtenció de les

capacitats fonamentals de l'ensenyament obligatori, ja s'ha mencionat abans que des de totes les àrees s'ha de procurar el seu assoliment, de manera que una competència com la comprensió lectora, per exemple, s'ha de treballar no només des de l'àrea de llengua, sinó també des de totes les altres àrees.

Des d'aquesta perspectiva, l'avaluació, en tant que observació i diagnòstic del progrés de l'alumnat en els aprenentatges, necessita la integració de les aportacions i observacions efectuades en cada una de les àrees d'aprenentatge i no pot consistir en la suma o combinació numèrica de resultats obtinguts en les diverses àrees.

5.3 Promoció de curs

La divisió de l'alumnat en cursos en funció de l'any de naixement és una convenció d'organització que no es correspon sempre amb diferències precises entre l'alumnat de cursos consecutius. És prou conegut que entre el naixement el 31 de desembre d'un any determinat i l'1 de gener del següent hi ha ben poques diferències a efectes de desenvolupament personal en funció de l'edat, i això no obstant, els nens o nenes que s'hi troben s'adscriuen en cursos diferents.

D'altra banda, els ritmes personals de creixement físic i intel·lectual poden tenir diferències importants respecte als valors mitjans corresponents a l'edat natural.

Això impedeix de convertir, en tots els casos, en norma inflexible la correspondència exacta de l'edat natural amb un curs determinat del sistema educatiu. La situació real de desenvolupament del nen o de la nena és el referent i no l'edat, per això la promoció de cicle no pot ser automàtica. En el moment de la promoció de cicle convé analitzar acuradament la possibilitat que l'alumne o alumna resti un any més en qualsevol dels cicles de l'etapa per tal de garantir l'assoliment o afermament de les competències bàsiques. Aquesta anàlisi ha de fer-se especialment al final de l'etapa en prendre la decisió del pas a l'educació secundària obligatòria.

Per a aquells alumnes que per consideracions de relació afectiva i social promocionem de cicle sense haver assolit suficientment els objectius necessaris per poder seguir el curs següent, caldrà establir mesures per a la recuperació dels aprenentatges deficitaris, com ara agrupaments flexibles, o l'atenció i proposta de tasques de forma individualitzada o amb l'organització d'adaptacions curriculars o altres. En tot cas s'ha d'avaluar continuament el progrés en l'assoliment dels objectius dels cicles anteriors i, com a conseqüència, s'han de revisar constantment les estratègies més convenients per aconseguir-ho.

Tot i que amb caràcter general en el conjunt de l'educació primària només hi ha una possibilitat ordinària de mantenir-s'hi un any més, s'ha de tenir present que existeix la possibilitat d'autoritzar modificacions del currículum que poden implicar, tal com diu la disposició vigent, l'allargament del període d'escolarització en l'etapa si cal.

ANNEX 2

Síntesi de les conclusions del treball sobre "Identificació de les competències bàsiques en l'ensenyament obligatori" elaborat a proposta de la Fondation des Régions Européennes pour la Recherche en Éducation et en Formation (FREREF) per una comissió en què ha participat el Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu.

Aquesta síntesi inclou, en cada un dels àmbits en què s'han agrupat les competències, els valors, els quals, especialment en l'àmbit social, constitueixen un element fonamental de l'educació per a tothom.

Àmbit matemàtic

Un comú denominador de totes les dimensions en l'àmbit de les matemàtiques és l'aplicabilitat a la vida quotidiana, en especial pel que fa al càlcul i la geometria.

L'operatòria apareix com a competència bàsica en diverses formes, insistint en el coneixement de les quatre regles, el càlcul de proporcions i la mesura d'àrees i volums, tant si es realitzen mentalment com mitjançant la calculadora.

La resolució de problemes comença amb la interpretació dels enuncisats i segueix amb l'actitud general de tenir l'hàbit consolidat de corregir els possibles errors de càlcul.

Les mesures, a banda d'aplicar-se a la vida quotidiana, han de saberse interpretar i representar gràficament.

Complementàriament a l'aplicabilitat a la vida quotidiana, les matemàtiques també contribueixen a l'educació de valors importants com la capacitat d'anàlisi, la deducció lògica i la percepció dels errors.

Àmbit social

Els coneixements socials es fonamenten en primer terme en la simbologia, que permet interpretar les informacions cartogràfiques i gràfiques en general.

La vinculació amb el propi territori implica el coneixement dels seus trets identificatius, tant històrics com artístics i culturals en general.

La identificació amb el propi territori es complementa amb el coneixement i respecte per altres realitats físiques i culturals.

Inherent als aprenentatges socials hi ha el desenvolupament de l'esperit crític com a font de realització i d'independència personal. Això suposa des de tenir sentit (positiu) de la realitat fins a ser capaç d'observar i d'acceptar la crítica, recollint punts de vista diferents, com també saber interpretar els drets i deures de caire polític i social.

Les denominades "habilitats socials" tenen un important paper entre les competències bàsiques: relacionar-se, tenir actitud dialogant, respectar les normes de convivència i de relació social.

Àmbit tecnocientífic

Una primera dimensió dels coneixements tecnocientífics és la seva aplicabilitat a la utilització dels aparells habituals de la llar i del lloc de treball.

El medi ambient suposa un capítol important en la relació de les competències bàsiques. L'estalvi d'energia, la prevenció de les situacions contaminants i la convivència equilibrada amb l'entorn són el resultat lògic dels coneixements respecte a la importància de la conservació del medi (energies alternatives, recollida selectiva de deixalles, possible selecció d'entorns per a viure...).

Dins d'aquest àmbit s'ha situat tot el que fa referència a la salut: l'adquisició d'hàbits higiènics, el coneixement del propi cos, les bases de la nutrició correcta, i també la identificació dels productes perillosos per a la salut.

Àmbit lingüístic

Si ens centrem bàsicament en el llenguatge oral i escrit, car el numèric i gràfic ja apareixien en els àmbits comentats anteriorment, es considera un valor el coneixement de les llengües estrangeres i, en conjunt, l'existència d'una diversitat lingüística.

El llenguatge, en conjunt, ha d'ésser vist com una eina de desenvolupament del propi pensament i com a necessari per a la transmissió dels sentiments, assenyalant els valors estètics que són propis del llenguatge visual.

En el llenguatge oral es destaca el domini del vocabulari bàsic, com també de les frases fetes i dels refranys més habituals. L'ordre i la fluïdesa verbal han de servir per descriure situacions, idees i sentiments.

L'esmentat ordre i correcció també apareixen en l'expressió escrita com a elements útils per redactar textos com, per exemple, la manera d'oferir-se per a un lloc de treball. Tot això implica tenir coneixements bàsics de redacció.

La lectura, com calia esperar, es considera tant en la seva utilitat per aconseguir informació com en la seva perspectiva estètica, sempre des de l'exigència de comprendre el discurs escrit i saber emprar les eines de suport d'aquest llenguatge: diccionaris, enciclopedies, bases de dades, etc.

La funcionalitat informativa del llenguatge serà efectiva en la mesura que es sigui capaç de tractar i objectivar la informació, la qual cosa suposa un ús conscient dels mitjans de comunicació.

RESOLUCIÓ de 18 de maig de 2000, que dóna instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres docents d'educació secundària de Catalunya per al curs 2000-2001.

Per tal d'establir els aspectes d'organització i funcionament i les orientacions generals per a l'aplicació pràctica de la normativa vigent en els aspectes didàctico-pedagògics, participatius i de gestió dels centres docents d'educació secundària, i sense perjudici de les normatives específiques que regulen situacions particulars, en virtut de les atribucions conferides per l'article 16 de la Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya,

Resolució:

—1 Aprovar les instruccions d'organització i funcionament dels centres docents d'ensenyament secundari de Catalunya per al curs escolar 2000-2001, en els termes establerts a l'annex 1 d'aquesta Resolució.

—2 Prorrogar les instruccions vigents el curs anterior per a aquells aspectes no previstos en aquestes, amb excepció del que s'estableix a l'annex 3 d'aquesta Resolució.

—3 Els directors i directores donaran a conèixer els continguts de les instruccions als diferents sectors de la comunitat educativa.

Barcelona, 18 de maig de 2000

Ramon Farré i Roure
Secretari general

ANNEX 1

1 Introducció

El programa "Educació 2000-2004" del Departament d'Ensenyament estableix uns principis i línies d'actuació que s'incorporen, en part, a les activitats del curs 2000-2001.

L'objectiu prioritari de l'educació per a tothom és el de garantir que tota persona que resideixi a Catalunya adquireixi aquelles competències bàsiques que li han de permetre progressar de manera autònoma i integrar-s'hi socialment i laboralment; les etapes d'escolarització obligatòria són objecte d'una atenció preferent en l'adopció de mesures que s'adrecen a la consecució d'aquesta finalitat.

S'obre la possibilitat de singularitzar les actuacions dels centres docents iniciant l'establiment en alguns d'ells de plans estratègics, alhora que s'insta a tots a avançar en la definició del mateix pla.

En l'apartat d'aquestes instruccions dedicat al currículum es dóna una assignació temporal major a aquelles àrees que incideixen més directament en l'assoliment de les competències bàsiques. La llengua, les matemàtiques, l'idioma estranger i la història veuen reforçada la seva presència en l'horari escolar per tal de garantir-ne un aprenentatge continuat i consistent.

També s'insisteix en la definició de les alternatives curriculars que possibiliten la resposta a les diferents característiques i motivacions de l'alumnat.

L'avaluació constitueix el darrer punt de referència d'aquestes instruccions per subratllar la visió integradora d'aquesta activitat, l'anàlisi global de l'etapa respecte a les competències bàsiques i la preparació de l'aplicació de l'avaluació d'aquestes competències al final del primer cicle d'aquesta etapa.

Aquestes instruccions només inclouen aspectes nous, o més rellevants, i es mantindran vigents per a aquesta etapa, sempre que no s'hi oposin, les del curs 1999-2000.

2 Pla estratègic de centre

El Departament d'Ensenyament promourà la implantació de plans estratègics en un nombre restringit de centres en el curs 2000-2001, d'acord amb els quals els centres podran adoptar les mesures singulars que convinguin a l'assoliment dels objectius del seu pla.

El pla estratègic d'un centre és la concreció d'objectius dins del període 2000-2004, en el marc dels seus projectes i procediments d'avaluació.

El pla estratègic té per finalitat l'augment de la qualitat global del centre, especialment pel que fa als processos d'ensenyament-aprenentatge i, més en particular, en allò que afecta l'assoliment de les capacitats bàsiques per part de l'alumnat.

El pla estratègic ha de definir uns objectius, ha d'establir els procediments per aconseguir-los, prenent com a referència principal la realitat del centre, i ha de concretar les mesures de seguiment i avaluació.

El pla estratègic pot incidir en l'organització i adaptació del currículum, en el perfil i sistema de provisió específica de determinats llocs de treball, en el reglament de funcionament del centre i en les característiques dels recursos materials. La formació del professorat, quan escaigui, també es farà d'acord amb les finalitats del pla.

Tots els centres que imparteixen la secundària obligatòria, acabada la implantació generalitzada de l'etapa el curs 1999-2000, iniciaran els procediments d'avaluació interna de centre previstos en la normativa. En el marc d'aquest procés, els centres efectuaran l'anàlisi i l'avaluació de la pròpia realitat per a l'elaboració, si escau, del seu propi pla estratègic.

3 Currículum

3.1 Competències bàsiques

El domini del llenguatge i del càlcul, el coneixement físic i social del món, especialment de la història i la cultura que determinen les característiques de la societat catalana, i el conjunt de valors que donen maduresa i autonomia com a persona i capacitat d'inserció i convivència socials, constitueixen el nucli sobre el qual es defineixen les competències bàsiques a assolir per l'alumnat en l'ensenyament obligatori.

El currículum de les etapes obligatòries les recull en sentit ampli i extens, per la qual cosa convé d'explicitar els seus aspectes fonamentals en objectius concrets a assolir en cada un dels cicles. Mentre no es disposi d'aquesta concreció com a conseqüència de diferents treballs i actuacions que s'estan realitzant en aquest camp i de les conclusions de la mateixa Conferència Nacional d'Educació, els centres docents disposen de diverses fonts que els poden servir de referència: en els objectius generals de l'etapa; en els criteris bàsics (resum dels objectius generals) que s'estableixen en l'apartat referent a l'avaluació de final d'etapa d'aquestes instruccions, i en la relació de l'annex 2, síntesi de la relació completa de competències relacionades en el document *Identificació de les competències bàsiques en l'ensenyament obligatori* (vegeu

la pàgina web: <http://www.gencat.es/ense/compe.htm>).

Amb aquestes referències, i en el marc del seu projecte curricular, els centres han de precisar en cada cicle els objectius que garanteixen les competències bàsiques, assumir-los com a objectius de centre i determinar la participació de cada una de les àrees del currículum en el seu assoliment. Com a objectius de centre, l'atenció a les competències bàsiques: comprensió lectora, expressió escrita, càlcul elemental, etc., és responsabilitat de totes les àrees i no només de la de llengua o de la de matemàtiques.

El pla d'avaluació dels centres ha d'incloure les estratègies de mesura dels resultats de l'alumnat en l'assoliment de les competències bàsiques.

3.2 Assignació horària a les àrees

Tot i la responsabilitat compartida per a totes les àrees en l'assoliment de les competències bàsiques, aquelles que inclouen les llengües, les matemàtiques i la història tenen aquestes competències com a fonament de la seva programació. Per tal de donar coherència i continuïtat al llarg de l'etapa al treball en les dites àrees, s'estableix una assignació obligatòria del temps disponible en la franja variable del currículum.

Del conjunt de crèdits variables tot l'alumnat en cursarà:

Àrea	Primer cicle	Segon cicle
Llengua (català i castellà)	4	5
Matemàtiques	1	2
Llengua estrangera	2	2
Ciències socials	1	2

Aquests crèdits inclouen, en el segon cicle, els dos de llengua, el de llengua estrangera, el de matemàtiques i el de ciències socials, amb continguts d'ètica, que s'han de cursar obligatòriament.

La programació d'aquests crèdits variables es farà conjuntament amb els comuns, i si bé el seu caràcter variable permet la confecció de grups diferents d'alumnes segons les necessitats d'aprenentatge, amb aquestes assignacions horàries es pot garantir per a cada alumne o alumna la continuïtat d'aquestes àrees al llarg de tota l'etapa.

Aquesta assignació horària s'aplicarà a l'alumnat que comença cada cicle en el curs 2000-2001, és a dir, a primer i a tercer de l'ESO, i el curs següent s'estendrà a tota l'etapa.

Amb aquesta assignació horària s'ha d'aconseguir que cada alumne o alumna rebi la següent mitjana d'hores setmanals:

Àrea	Primer cicle		Segon cicle	
	1r	2n	1r	2n
Llengua (català i castellà)	6	6	6	6
Matemàtiques	3	2	3	3
Llengua estrangera ..	3	3	3	3
Ciències socials	3	2	3	3

Aquesta assignació horària de la part variable no altera la de la part comuna. En particular, l'alumnat que hagi optat per l'ensenyament de la religió cursarà els tres crèdits comuns establerts en cada un dels dos cicles de l'etapa.

3.1 Atenció a la diversitat

Complementàriament a les estratègies que ha d'adoptar el professorat a l'aula, els centres tenen possibilitats d'atendre la diversitat de l'alumnat amb mesures d'organització:

- En la part comuna del currículum: aprofitant les hores de professorat destinades a l'atenció a la diversitat per agrupar els alumnes en les diverses àrees en funció de diferents propostes didàctiques.

- En la part variable del currículum: planificant itineraris que atenguin l'ampliació o el reforç o incorporin elements de motivació lligats a les diferents possibilitats de sortida al final de l'ESO.

Una oferta de crèdits variables no planificada i una elecció per part de l'alumnat pobrament orientada poden originar currículums dispersos que no contribueixin ni a l'assoliment de les competències bàsiques ni a la fonamentació adequada dels aprenentatges futurs.

Les hores de professorat per a atenció a la diversitat no poden usarse per disminuir simplement la ràtio alumnes/grup de forma generalitzada sense cap altre criteri.

A la mateixa finalitat d'atenció a la diversitat de l'etapa de l'educació secundària obligatòria es dedicaran les hores de professorat del centre que estiguin disponibles per ajustament dels horaris personals un cop cobertes les prescripcions curriculars dels diferents ensenyaments del centre.

3.4 Adaptacions curriculars

Malgrat les possibilitats ordinàries d'organització per atendre la diversitat d'alumnes, hi ha casos en què pel nombre i les característiques de l'alumnat amb dificultats d'aprenentatge cal organitzar entorns escolars en què prevalguin les activitats tipus taller que mantinguin la motivació per a l'assoliment de les competències bàsiques.

En aquells centres en què la dotació ordinària de professorat per atendre la diversitat no sigui suficient per donar resposta al nombre i les característiques de l'alumnat amb dificultats d'aprenentatge, s'efectuarà un increment de la dotació de professorat per a l'atenció a la diversitat, la qual cosa permetrà l'organització d'unitats d'adaptació curricular.

Les unitats d'adaptació curricular són, a tots els efectes, un recurs més del centre per atendre la diversitat de necessitats educatives de l'alumnat. La metodologia de treball és essencialment activa i manipulativa, basada en projectes de durada trimestral amb estructura formal de crèdits, programats de manera que permetin vehicular els aprenentatges bàsics i fonamentals de diverses àrees, prioritàriament les instrumentals, de forma globalitzada.

En les activitats de les unitats d'adaptació curricular, l'alumnat s'hi ha d'estar el temps necessari però no més, i en tots els casos s'ha de procurar que l'alumnat que hi assisteixi tingui activitats conjuntes amb l'alumnat dels altres grups.

El professorat d'aquestes unitats se seleccionarà específicament. En les activitats de formació es prioritzarà especialment la millora de les seves competències professionals en aquests tipus d'actuacions.

Per a les activitats d'adaptació curricular es disposarà d'un espai adequat amb l'equipament adient. El Departament d'Ensenyament procurarà l'equipament adequat o facilitarà, si escau, la utilització de forma compartida de tallers de centres propers que disposin dels espais i equipaments idonis.

Pel que fa a la determinació dels alumnes que han d'incorporar-se a la unitat d'adaptació curricular, al programa d'activitats d'aquestes unitats i al seu seguiment, són vàlides les instruccions donades els cursos anteriors.

3.5 Unitats d'escolarització externa

Tot i les estratègies d'adaptació curricular, hi ha alumnes que presenten de forma reiterada i continua desajustaments conductuals greus, absentisme injustificat o fort rebuig escolar de manera que impossibiliten la convivència en el centre. Aquest alumnat podrà seguir una part dels ensenyaments corresponents a aquesta etapa en unitats d'escolarització externa, on se li oferiran activitats específiques adaptades a les seves necessitats.

L'escolarització en aquestes unitats escolars externes suposarà una escolarització compartida amb el centre docent en què l'alumne o alumna estigui matriculat, del qual continuarà depenent als efectes acadèmics i administratius. L'escolarització a les UEE té sempre caràcter temporal i revisable al llarg del curs escolar.

A les UEE es porta a terme una modalitat d'ensenyaments específics per tal de flexibilitzar els currículums i d'adaptar-los a les característiques i als coneixements de l'alumnat. Tenen, preferentment, un caràcter globalitzador i d'aplicació pràctica tenint en compte la promoció i la concreció de les competències bàsiques que facilitin la inserció social i laboral. Així mateix, es prioritzen les activitats que promouen l'adquisició de les competències necessàries per a la readaptació de l'alumnat al medi escolar ordinari.

Les propostes dels centres d'educació secundària per a l'escolarització compartida d'algun alumne o alumna, es faran des del mateix centre acompanyades de l'autorització dels pares, i dels informes i propostes de la Inspecció i de l'EAP corresponent, i s'adreçaran al delegat o delegada territorial que correspongui, que les estudiarà i resoldrà.

4 Organització

4.1 Nombre i continuïtat del professorat

Per tal d'evitar la dispersió i afavorir la coherència i l'avaluació integrada, el nombre màxim de professors per alumne o alumna ha de tendir a ser de 6 en el primer cicle i 8 en el segon cicle.

El professorat dels crèdits comuns ha de ser el mateix, al llarg del curs, per a cada grup d'alumnes, i també al llarg del cicle si no és que hi hagi raons justificades per fer-ho altrament.

El professorat dels crèdits variables que cursa un alumne o alumna és, en termes generals, el mateix que el professorat dels crèdits comuns. Les excepcions (cultura clàssica, ètica, segon idioma...) han de reduir-se als casos estrictament necessaris.

4.2 Tutoria

El tutor o la tutora, com a responsable del seguiment de l'alumnat en el centre, ha de vetllar especialment pel progressiu assoliment de les competències bàsiques i de la coordinació, a aquests efectes, de tot el professorat que incideix en un mateix alumne o alumna.

Tot i que la forma usual és la de designar un tutor o tutora per a cada grup d'alumnes, i essent aquesta la forma de comptabilitzar les assignacions horàries de professorat per aquest concepte, no s'exclou que amb els mateixos recursos disponibles s'utilitzin altres fórmules de tutoria com, per exemple, l'assajada per algun centre que designa un tutor o tutora per alumne o alumna al llarg de tota l'etapa.

4.3 Alumnat d'incorporació tardana

L'alumnat que arriba a les escoles de Catalunya procedent d'altres països amb desconeixement de les dues llengües oficials, s'incorporarà als centres d'acord amb els criteris presos en les respectives comissions de matriculació.

Per a aquest alumnat, el centre haurà de preveure un pla d'acollida que inclourà un suport individualitzat, o en petit grup si coincideixen més d'un alumne o d'una alumna de característiques i necessitats anàlogues, per tal d'accelerar l'aprenentatge del català i la consegüent possibilitat de participació en les activitats educatives ordinàries. A més de l'aprenentatge de la llengua en el pla d'acollida, es programaran les actuacions i estratègies dirigides a facilitar la integració escolar de l'alumnat d'incorporació tardana.

Els centres que hagin de rebre amb tota probabilitat aquest alumnat durant el curs, han d'incloure en la seva programació aquest suport a l'aprenentatge de la llengua i la resta d'actuacions que constitueixen el seu pla d'acollida.

Caldrà tenir present que amb l'aprenentatge de la llengua no n'hi ha prou per garantir una correcta inserció d'aquest alumnat en les activitats educatives ordinàries. Sovint caldrà programar per a aquests alumnes adaptacions curriculars específiques per donar continuïtat als seus aprenentatges lingüístics, considerant especialment, segons l'edat, les seves perspectives d'inserció laboral.

El Programa d'Educació Compensatòria, i el Servei d'Ensenyament del Català en el camp de l'aprenentatge de la llengua, ajudaran els centres en l'elaboració del seu pla d'acollida i en la realització de les actuacions que se'n deriven.

Quan pel nombre d'alumnes incorporats o per la singularitat de la seva situació siguin necessàries actuacions més generals en l'àmbit d'una zona o localitat determinada, s'organitzaran les actuacions de suport a l'aprenentatge lingüístic i inserció escolar d'aquest alumnat mitjançant els tallers d'adaptació escolar, que podran agrupar alumnes de diferents centres. En tot cas, l'alumnat d'aquests tallers haurà de tenir activitats conjuntes amb l'alumnat del seu centre.

4.4 Tecnologia de la informació i de la comunicació

Amb la mateixa finalitat que presideix totes aquestes instruccions, els centres

prioritzaran l'aplicació de la tecnologia de la informació i de la comunicació com a recurs per aconseguir els aprenentatges bàsics dels alumnes, integrant aquesta tecnologia en el desplegament dels continguts de les diferents àrees instrumentals, ja sigui la seva introducció o el seu reforç, consolidació o ampliació.

4.5 Formació del professorat

La formació del professorat, en tot aquest context, disminueix notablement el seu component de formació d'iniciativa individual per passar a ser un element del projecte de tot el centre. Les necessitats de formació del professorat han de plantejar-se prioritàriament segons els requeriments d'actuació professional en el centre.

El centre proposarà, i el Departament d'Ensenyament hi respondrà de forma preferent, les necessitats de formació i assessorament derivades del seu projecte, el qual parteix de les seves condicions particulars. Així s'emprendran accions formatives i d'assessorament per a la conducció de les unitats d'adaptació curricular, per a l'educació de la convivència social, per a l'atenció d'alumnes sords, per a la integració cultural, etc., segons siguin les necessitats prioritàries del centre en l'objectiu d'educació per a tothom.

El Departament d'Ensenyament desenvoluparà programes de formació en els àmbits següents:

- Atenció a la diversitat de l'alumnat.
- Adequació als objectius del pla estratègic.
- Avaluació interna de centres.
- Programa WINSEC de gestió informàtica dels centres.
- Direcció i gestió de centres docents públics.

L'oferta d'activitats de formació es pot consultar a la pàgina web: <http://www.xtec.es/sgfp>.

5 Avaluació

5.1 Pla d'avaluació de centre

Els centres de secundària han completat tots la implantació de l'etapa de secundària obligatòria en el curs 1999-2000, per la qual cosa, en el marc de les previsions de les disposicions sobre l'avaluació de centres, incorporaran les activitats d'avaluació interna en la programació del proper curs 2000-2001.

Aquest pla d'avaluació haurà de referir-se al projecte del centre i considerar, en particular, l'avaluació de l'assoliment de les competències bàsiques per part de l'alumnat.

En aquest sentit ha de preveure que el curs 2001-2002 s'haurà de fer una avaluació dels alumnes que comencin l'educació secundària obligatòria el proper curs 2000-2001, al final del primer cicle, per tal de conèixer el grau de consecució de les capacitats bàsiques i programar, en conseqüència, les mesures adequades per al segon cicle de l'etapa.

5.2 Avaluació integradora de l'alumnat

Tot i que determinades àrees contribueixen amb major mesura a l'obtenció de les capacitats fonamentals de l'ensenyament

obligatori, ja s'ha mencionat abans que des de totes les àrees s'ha de procurar el seu aprenentatge, de manera que una qüestió com la comprensió lectora, per exemple, no és només competència del professorat de llengua, sinó que totes les altres àrees hi estan també responsabilitzades.

Des d'aquesta perspectiva, l'avaluació, en tant que observació i diagnòstic del progrés de l'alumnat en els aprenentatges, necessita la integració de les aportacions de tot el professorat d'un mateix alumne o alumna. Integració que no pot consistir en la suma o combinació numèrica de diferents quantitats de mesura formulada per les diverses àrees, sinó en la formulació de l'opinió conjunta elaborada per les consideracions de tots els professors i professores.

Aquesta necessitat justifica també la limitació imposada en el nombre de professors i professores diferents que pot tenir un determinat alumne o alumna. Un nombre excessiu de participants en una junta d'avaluació impedeix la realització de la integració de parers.

5.3 Promoció de curs

Els ritmes personals de creixement físic i intel·lectual poden tenir diferències importants respecte als valors mitjans corresponents a l'edat natural.

Això impedeix de convertir, en tots els casos, en norma inflexible la correspondència exacta de l'edat natural amb un curs determinat del sistema educatiu. El referent per a la promoció de cicle o curs d'un noi o d'una noia és la situació real del seu desenvolupament i no l'edat natural. Per això aquesta promoció no pot ser automàtica. En el moment de la promoció d'un cicle o curs convé analitzar acuradament la possibilitat que l'alumne o alumna hi resti un any més per tal de garantir l'assoliment o aferament de les competències bàsiques.

Per a aquells alumnes que per consideracions de relació afectiva i social promocionen de cicle o curs sense haver assolit suficientment els objectius necessaris per poder seguir el curs següent, caldrà establir mesures per a la recuperació dels aprenentatges deficitaris: agrupaments flexibles, grups reduïts de recuperació, atenció i proposta de tasques de forma individualitzada, organització d'adaptacions curriculars o altres. En tot cas s'ha d'avaluar continuament el progrés en l'assoliment dels objectius dels cursos i cicles anteriors i, com a conseqüència, s'han de revisar constantment les estratègies més convenientes per aconseguir-ho.

Tot i que amb caràcter general en el conjunt de l'educació secundària obligatòria només hi ha una possibilitat ordinària de mantenir-s'hi un any més, s'ha de tenir present que existeix la possibilitat d'una altra repetició de forma extraordinària i que, en un cas extrem, hi ha la possibilitat d'autoritzar modificacions del currículum que poden implicar, tal com diu la disposició vigent, l'allargament del període d'escolarització en l'etapa si cal.

5.4 Avaluació final d'etapa

L'avaluació final d'etapa ha d'incloure la decisió sobre la seva superació, la corres-

ponent concessió del títol de graduat en educació secundària i un pronunciament sobre el nivell aconseguit en aquesta superació, quan es produeixi, que s'expressa en la qualificació en les diferents àrees i en la qualificació global.

La decisió sobre la superació s'ha de prendre en relació amb els objectius generals de l'etapa, els quals, al seu torn, són la traducció de les intencions educatives explicitades en els textos legals i una expressió de les competències bàsiques a assolir en l'ensenyament obligatori.

En el cas de l'etapa d'educació secundària obligatòria, és finalitat de l'etapa el fet de possibilitar que els alumnes puguin accedir a aquells elements bàsics de la cultura que els condueixin a la construcció de la pròpia personalitat i els permetin la incorporació a la vida activa. Aquestes finalitats són les que determinen, doncs, en última instància, els criteris per decidir sobre la superació de l'etapa per part dels alumnes.

Per tal d'afavorir l'anàlisi global de l'assoliment de les finalitats perseguides, l'avaluació final d'etapa, pel que fa a la decisió sobre l'acreditació, s'estructurarà en dues fases:

Primera fase

Es procedirà a analitzar la superació de l'etapa, per part de cada alumne o alumna, prenent com a referent els criteris bàsics següents que resumeixen els objectius generals d'acord amb les finalitats de l'etapa:

- Haver assolit el grau de comprensió i d'expressió, oral i escrita, en català i en castellà necessari per a la incorporació a la vida social i professional.
- Saber utilitzar les eines matemàtiques necessàries en situacions i problemes de la vida quotidiana.
- Disposar dels elements bàsics de comprensió del món en els seus aspectes científic, social, tècnic i artístic.
- Haver aconseguit el creixement personal necessari per viure de forma autònoma en les dimensions individual i social.

Segona fase

A aquells alumnes que hagin superat l'etapa, se'ls atorgarà una qualificació global en l'escala que va del suficient a l'excel·lent considerant els resultats obtinguts en l'assoliment dels objectius terminals de cada una de les àrees expressats a través dels crèdits comuns, dels crèdits variables i dels crèdits de síntesi.

ANNEX 2

Síntesi de les conclusions del treball sobre "Identificació de les competències bàsiques en l'ensenyament obligatori" elaborat a proposta de la Fondation des Régions Européennes pour la Recherche en Éducation et en Formation (FREREF) per una comissió en què ha participat el Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu.

Aquesta síntesi inclou, en cada un dels àmbits en què s'han agrupat les competències, els valors, els quals, especialment en l'àmbit social, constitueixen un element fonamental de l'educació per a tothom.

Àmbit matemàtic

Un comú denominador de totes les dimensions en l'àmbit de les matemàtiques és l'aplicabilitat a la vida quotidiana, en especial pel que fa al càlcul i la geometria.

L'operatòria apareix com a competència bàsica en diverses formes, insistent en el coneixement de les quatre regles, el càlcul de proporcions i la mesura d'àrees i volums, tant si es realitzen mentalment com mitjançant la calculadora.

La resolució de problemes comença amb la interpretació dels enunciats i segueix amb l'actitud general de tenir l'hàbit consolidat de corregir els possibles errors de càlcul.

El pensament matemàtic ha de portar a diferenciar conceptes com atzar, probabilitat, predicció..., com a base d'un pensament lògic i racional.

Les mesures, a banda d'aplicar-se a la vida quotidiana, han de saberse interpretar i representar gràficament.

Complementàriament a l'aplicabilitat a la vida quotidiana, les matemàtiques també contribueixen a l'educació de valors importants com la capacitat d'anàlisi, la deducció lògica i la percepció dels errors.

Àmbit social

Els coneixements socials es fonamenten en primer terme en la simbologia, que permet interpretar les informacions cartogràfiques i gràfiques en general.

La vinculació amb el propi territori implica el coneixement dels seus trets identificadors, tant històrics com artístics i culturals en general.

La identificació amb el propi territori es complementa amb el coneixement i respecte per altres realitats físiques i culturals.

Inherent als aprenentatges socials hi ha el desenvolupament de l'esperit crític com a font de realització i d'independència personal. Això suposa des de tenir sentit (positiu) de la realitat fins a ser capaç d'observar i d'acceptar la crítica, recollint punts de vista diferents, com també saber interpretar els drets i deures de caire polític i social.

Els aprenentatges socials es veuen com a possibilitadors de la participació social que suposa conèixer la legislació i el funcionament de les institucions socials per arribar, així, a consolidar actituds solidàries i d'implicació social.

Les denominades "habilitats socials" tenen un important paper entre les competències bàsiques: relacionar-se, tenir actitud dialogant, ser prudent davant els conflictes, respectar les normes de convivència i de relació social.

Àmbit tecnocientífic

Una primera dimensió dels coneixements tecnocientífics és la seva aplicabilitat a la utilització dels aparells habituals de la llar i del lloc de treball.

Les habilitats bàsiques referides als processos tecnològics es centren sobretot en la capacitat per dissenyar projectes i avalu- ar-los, mentre que en el camp de les acti-

tuds es demana una predisposició positiva vers els canvis tecnològics.

El medi ambient suposa un capítol important en la relació de les competències bàsiques. L'estalvi d'energia, la prevenció de les situacions contaminants i la convivència equilibrada amb l'entorn són el resultat lògic dels coneixements respecte a la importància de la conservació del medi (energies alternatives, recollida selectiva de deixalles, possible selecció d'entorns per a viure...).

Dins d'aquest àmbit s'ha situat tot el que fa referència a la salut. L'adquisició d'hàbits higiènics, la identificació dels símptomes de les malalties més freqüents i la capacitat de preveure l'estrès, es relacionen amb les informacions que ho fan possible, entre les quals es poden esmentar el coneixement del propi cos, les bases de la nutrició correcta, i també la identificació dels productes perillosos per a la salut.

Àmbit lingüístic

Si ens centrem bàsicament en el llenguatge oral i escrit, car el numèric i gràfic ja apareixen en els àmbits comentats anteriorment, es considera un valor el coneixement de les llengües estrangeres i, en conjunt, l'existència d'una diversitat lingüística.

El llenguatge, en conjunt, ha d'ésser vist com una eina de desenvolupament del propi pensament i com a necessari per a la transmissió dels sentiments, assenyalant els valors estètics que són propis del llenguatge visual.

En el llenguatge oral es destaca el domini del vocabulari bàsic, com també de les frases fetes i dels refranys més habituals. L'ordre i la fluidesa verbal han de servir per descriure situacions, idees i sentiments.

L'esmentat ordre i correcció també apareixen en l'expressió escrita com a elements útils per redactar textos com, per exemple, la manera d'oferir-se per a un lloc de treball. Tot això implica tenir coneixements bàsics de redacció.

La importància del llenguatge en l'expressió de vivències, sentiments i idees i l'apre- ciació dels valors estètics de la literatura.

La lectura, com calia esperar, es considera tant en la seva utilitat per aconseguir informació com en la seva perspectiva estètica, sempre des de l'exigència de comprendre el discurs escrit i saber emprar les eines de suport d'aquest llenguatge: diccionaris, enciclopèdies, bases de dades, etc.

La funcionalitat informativa del llenguatge serà efectiva en la mesura que es sigui capaç de tractar i objectivar la informació, la qual cosa suposa un ús conscient dels mitjans de comunicació.

Àmbit laboral

La preparació per accedir al món laboral comença amb la capacitació per comprendre i analitzar les condicions d'un treball i segueix per l'habilitat de formalitzar formularis i presentar-se a les entrevistes de selecció.

En el capítol de les actituds s'insisteix en aquelles que suposen un compromís vers la feina: ser honest, constant, acabar les

feines començades, esforçarse..., i aquelles que suposen desig de superació i de promoció personal: tenir autoestima, tenir un projecte personal de futur, gaudir d'hàbits d'autoformació... Admetre la figura de l'autoritat no ha d'ésser una contraposició a aquestes competències.

El principi genèric de la qualitat, en tant que constant de l'activitat laboral, aquí es concretaria en les competències que signifiquen identificar les característiques del treball ben fet, sentir-ne la satisfacció i ser capaç de seguir el camí de les innovacions.

Vinculada amb la qualitat, hi ha la capacitat innovadora, que es concreta a prendre decisions, planificar i resoldre les tasques de manera autònoma, i també saber convèncer mitjançant les pròpies argumentacions.

Practicar i valorar el treball en equip constitueix una manera directa de preparar per a la inserció laboral. Treballar en equip suposa ser solidari amb els seus membres i ser generós en l'aportació de coneixements i d'iniciatives.

ANNEX 3

En la Resolució de 21 de juny de 1999, que dona instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres docents públics d'ensenyament secundari de Catalunya per al curs 1999/2000, s'introdueixen les modificacions següents:

Apartat 5.3 Càrrecs

S'inclou com a nou apartat 5.3.3.6 el text següent:

"Responsable de manteniment de taller i aules informàtiques:

Quan siguin necessàries dues o més instal·lacions (tallers, aules d'informàtica, laboratoris, etc.) per impartir docència a l'alumnat matriculat en una família professional, es nomenarà un cap de manteniment amb les següents funcions: manteniment de tallers, aules d'informàtica, laboratoris, etc.;

magatzem, compres de material i seguretat. Aquest responsable tindrà atribuïda una reducció lectiva fins a un màxim de 3 hores."

Apartat 5.3.1 Òrgans unipersonals de govern

A) Es modifica el paràgraf següent d'acord amb el que s'indica en negreta:

"Amb caràcter general es considera que són circumstàncies que justifiquen la proposta les següents:

- Impartir ensenyaments en règim nocturn.

- Impartir docència en doble torn, o que hi hagi més de 1.000 alumnes.

- Tenir més d'una seu.

Per tal de millorar l'estructura organitzativa dels IES que imparteixin de manera estable cicles formatius de formació professional, aquests incorporaran a l'equip de direcció del centre el cap d'estudis d'ensenyaments professionals amb la condició d'òrgan unipersonal de govern. La seva funció principal serà coordinar la impartició dels ensenyaments professionals i dirigirà tots els òrgans de coordinació dels ensenyaments de formació professional.

Disposarà d'una reducció lectiva entre 6 i 9 hores lectives setmanals, en funció del nombre d'alumnes del centre i de la plantilla de professorat."

Es suprimeix el paràgraf següent:

"En aquest darrer cas, el cap d'estudis adjunt esdevindrà el cap d'estudis d'ensenyaments professionals, amb la funció de coordinar la impartició dels ensenyaments professionals i dirigir-ne els òrgans de coordinació.

B) Es suprimeixen els paràgrafs següents:

"En els instituts d'educació secundària obligatòria de menys de 8 grups, els càrrecs directius seran únicament el director/a i el secretari/ària. Si imparteix els dos cicles d'EO s'autoritza també el càrrec de cap

d'estudis si el nombre de grups és de 2 a 4 i s'autoritza també el càrrec de coordinador/a pedagògic si el nombre de grups és de 5 a 7.

Les seccions d'educació secundària de més de 7 grups seran dotades amb un cap d'estudis i un coordinador/a pedagògic, a més del director/a i del secretari/ària previstos per a totes les seccions."

Apartat 5.3.2.2 Departaments de Formació Professional

Afegir al final de l'apartat, el text que es detalla tot seguit:

"En aquells instituts on hi hagi més d'un professor o professora que imparteixi l'especialitat de formació i orientació laboral es constituirà un seminari d'aquesta especialitat amb una reducció lectiva de 3 hores setmanals per al cap de seminari, que serà especialista de manera preferent"

Apartat 5.3.3.5 Coordinador/a de formació professional

On diu: "En els IES amb una oferta de cicles formatius de formació professional específica hi haurà un coordinador de formació professional que assumeixi les funcions que estaven assignades al tutor d'aprenentatge, responsable de les relacions escola-empresa."

Ha de dir: **"En els IES amb una oferta de dues o més famílies professionals o més de 4 grups de formació professional específica, hi haurà un coordinador/a de formació professional, que assumirà les funcions que estaven assignades al tutor d'aprenentatge responsable de les relacions escola-empresa."**

Apartat 6.5 Horari del professorat de religió

Es modifica el paràgraf següent d'acord amb el que s'indica en negreta:

"En el cas que un professor/a de religió imparteixi docència en més d'un centre públic es comptaran **fins a dues hores lectives** en concepte d'itinerància".

